

Mysteriot

Pekka Ervastin esitelmä 5.12.1915 Helsingissä
(Artikkeliksi järjestetyt muistiinpanot)

MYSTERIOT. I.

Teosofisessa kirjallisuudessa puhutaan usein mysterioista ja mainitaan että niitä on sekä pienempiä että isompia. Esim. Annie Besantin kirjan „Kristinuskon salainen puoli“ toisena nimenä on „vähemmät mysteriot“. Nämä nimitykset johtuvat vanhan pakanamaailman mysterio-laitoksista, jotka olivat ulkonaisia laitoksia ja joissa opetettiin salaista tietoa. Kun lukee teosofista kirjallisuutta, voi jäädä kahden vaiheille, oliko mysterioita vain vanhoina aikoina, – vai onko niitä nykyäänkin, ja mieleen jää kysymys: onko mysterioita vielä ulkonaisina laitoksina? Tähän voimme vastata: niitä ei ole ulkonaisina laitoksina. Ne ovat okkultisia laitoksia näkymättömillä tasoilla. Kristillisellä ajalla, senjälkeen kun Kristus ilmestyi maailmaan on vähän toisin kuin ennen. Mysteriot laitoksina ovat poistetut, mutta ne ovat vielä elämässä. Ja siksi jää hämäräperäiseksi mitä niillä tarkotetaan? Jos niitä on olemassa, ovatko ne näkyvässä vai näkymättömässä maailmassa, ja mikä on niiden tarkoitus?

Sana mysterio, johtuu kreikkalaisesta mysterion sanasta, joka taas on johtunut teosofian myo, olen mykkä, vaikenen. Mysteriot merkitsevät siis: salaisuudet, joista ollaan vaiti. Me tiedämme että vanhan maailman mysteriot olivat laitoksia, joihin osaaottavat tekivät valan etteivät puhu saamistaan opetuksista. Jos puhui niistä, kohtasi kuoleman rangaistus; niin kerrottiin. Tästä voimme saada kuvan, että

mysteriot olivat sängen ankaralle perustalle rakennetut. Me kysymme: onko vieläkin salaisuuksia, joista ei saa puhua?

Nyt sanomme, että tämä luulo on vähän taikauskoinen, sillä mysterioista ei voi puhua. Niin paljon kuin ihminen voi niistä puhua ja tehdä toiselle ymmärrettäväksi, hän saa. Mysterio-opetukset ovat sitä laatua, ettei niitä voi sanoin esittää. Niitä voi yrittää tulkita sanoin, mutta yritys on turha, sillä ne ovat voimaa ja elämää. Opetukset, jotka ovat mysterioista saadut, on ihminen sulattanut itseensä; voisi sanoa, että hän on ne kutonut ruumiiseensa, ja niitä ei voi sanoilla tuoda esiin. Jos ihminen on oppinut esim. kirjottamaan, voi hän siitä puhua, mutta silti eivät toiset tämän puheen johdosta opi kirjottamaan. Puhe on ollut vain symboli, sillä heidän täytyy oppia kirjoitustaito viiva viivalta, kirjain kirjaimelta. Puhe on vaan selittänyt, miten kirjoitetaan, ja on voinut innostaa toisia kirjottamaan. Mysteriot ovat salaisuuksia, joista on pakosta oltava vaiti. Missä opitaan mysterioita näkyvässä vaiko näkymättömässä maailmassa? Näitä ihmeellisiä elämän salaisuuksia opitaan tässä inhimillisessä elämässä. Mutta ei ainoastaan inhimillisessä elämässä, jonka ihminen silmin näkee, vaan myös inhimillisessä elämässä näkymättömässä maailmassa. Voi puhua mysteriokoulusta. Sen alin luokka on tässä näkyvässä maailmassa ja korkeimmat luokat ovat näkymättömässä maailmassa. Kuta oppineempi oppilas on, sitä korkeampaan luokkaan hän pääsee. Ja kun hän kuuluu näkymättömän tason kouluun, voi sattua, että hänen opettajansa esiintyy hänelle näkyvässä muodossa.

Mysteriot jaetaan kahteen osaan, pienempiin ja isompiin. Pienemmät vastaavat käsitystä valmistavasta tiestä, ja suuremmat varsinaisesta tiestä. Tässä käsityksessä on perää, mutta nyt tekisi mieleni selventää näitä nimityksiä ja sitä eroa, joka on vähempien ja suurempien mysteroitten välillä.

Tahtoisin antaa niille symboliset nimet, ja selittää näitä nimityksiä. Vähemmät ovat inhimillisen viisauden ja suuremmat ovat jumalallisen viisauden mysteριοita. Suuremmat ovat Kristusmysteριοita, ja vähemmät ovat pakanallisia mysteριοita (sana pakanallinen on tässä käytetty merkitsemään vastakohtaa Kristusmysteριolle, ja kuvaamaan sellaista, joka on ulkopuolella ja eroaa Kristusmysteριosta.) Vähemmät ovat kuoleman ja suuremmat ovat elämän mysteριοita. Jos yhdistämme nämä nimitykset, saamme: vähemmät mysteριot ovat pakanallinen, inhimillinen, maallinen viisaus, joka vie kuolemaan. Suuremmat mysteριot ovat jumalallinen Kristusviisaus, joka elämään vie. Tämä Kristusviisaus on siksi paljon yläpuolella tavallista elämää, että jos tahdomme käydä suurempiin mysteριοihin, täytyy meidän ensin suorittaa pienemmät mysteριot. Meidän täytyy siis ensin päästä tietoon pakanallis-inhimillisestä viisaudesta, joka kuolemaan vie, ennenkuin me voimme päästä jumalalliseen viisauteen, joka elämään vie. Kun kysymme mikä on pakanallis-inhimillinen viisaus, joka kuolemaan vie, niin voimme sanoa lyhyesti: se viisaus, joka on suoranaudessa tekemisessä kuoleman kanssa, t. s. helvetin ja taivaan kanssa. Se viisaus, joka paljastaa helvetin ja taivaan, paljastaa personallisen olemuksen salaisuuden ja asettaa meitä tutkimaan kuoleman salaisuutta. Miten tämä tapahtuu? Sanotaan että elämä on kuin koulu. Mysteριot vaikuttavat elämässä. Vähempiä salaisuuksia, kuoleman salaisuuksia opetetaan ihmiselle käytännöllisinä läksyinä elämän koulussa. Kuka on se ihminen, joka ottaa nämä läksyt varteen? Vähempien mysteριοitten ulkopuolella ovat ne ihmiset, jotka eivät pyri ratkaisemaan elämän arvotuksia. Ja jokainen ihminen on samassa asemassa silloin kun hän ajattelee jokapäiväistä elämää eikä elämän salaisuuksia. Mutta hetkinä, jolloin tutkimme esim. kuoleman salaisuutta, saatamme sielumme

kosketukseen pienempien mysterioitten kanssa.

Tulee olla selvillä miten ihmiset suhtautuvat pienempiin mysterioihin. Me voimme erottaa kahdenlaisia ihmisiä. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat ne, joita meidän on tapa kutsua mediuumeiksi. He joutuvat luontonsa pakosta tekemisiin kuoleman salaisuuksien kanssa. Spiritistiset mediumit esim. ovat ihmisiä, jotka kuulevat ja näkevät vainajia ja voivat antaa ruumiinsa heidän käytettäväkseen. He ovat ihmisiä jotka ruumiinrakenteensa takia joutuvat tekemisiin kuolemanjälkeisen elämän kanssa. On toisenlaisia ihmisiä, sellaisia, jotka ajattelevat ihmiselämää, kuten filosofit ja tiedemiehet tekevät, tai jotka, kuten taiteilijat, tuntevat ja tahtovat nähdä mitä elämä on ja joutuvat kosketukseen jollain tavalla kuoleman salaisuuden kanssa. Ehkä he eivät ajattele kuolemaa, ehkä he ajattelevat elämää. Miten ihminen voisi toteuttaa inhimillistä persoonallisuuttaan? Miten ihmisten pitäisi olla tullakseen onnellisiksi? Kun he näitä kysymyksiä pohtivat, joutuvat he kosketuksiin pienempien mysterioitten kanssa.

Se opetus, jonka ihminen vähemmissä mysterioissa saa, ei välttämättä ole sitä laatua, että hän selvänäköisesti näkisi yhtä ja toista, esim. taivasta ja helvettiä. Hän joutuu tekemisiin onnen ja kärsimyksen kanssa. Jos hän on mediumi, voi hän joutua kouriintuntuvampaan kosketukseen pienten mysterioitten kanssa, mutta vaikka hän ei ole mediumi, joutuu hän niihin, jos hän oppii määrättyt läksyt elämässä. Mitkä ovat nämä läksyt? Ne ovat hyvin selviä, mutta jokainen tietää kuinka vaikeita ne ovat. Tahtoisin yhdistää ne kahteen suureen läksyyn: toinen läksy koskee helvetin salaisuutta ja toinen taivaan. Mikä on se läksy, joka paljastaa helvetin salaisuudet? Se on tuska ja kärsimys. Helvetin läksy on niin kovin yksinkertainen, sillä sitähan me elämässä juuri opimme. Kärsimyksen läksy on siinä, että me opimme kärsimään. Kuka

tuo meille kärsimyksiä? Elämä, mutta me olemme ne itse aikanaan tuottaneet itsellemme. Elämä näyttää meille oikean tien miten elää. Se aina syöksee meidät helvettiin elämässä ja varmasti kuoleman jälkeen. Jos ihminen rukoilisi jumalaa: varjele minua kärsimyksiltä, ja jos olisi joku, joka säälisi ihmistä ja poistaisi kaiken tuskan hänen elämästään, niin tämä elämän jumala ei voisi mitään, kun kuoleman jumala tulee ihmistä tuomitsemaan. Me koetamme suojella personallista elämää ja estää kärsimyksiä tulemasta, se on aivan luonnollinen vaisto meissä. Mutta juuri tämä kärsimyksen pelko estää kehitystämme. Me vaikka varastamme tai sorsamme toisia, jotta vaan itse säästyisimme kärsimyksiltä. Sentähden on suuremoinen tämä pienten mysterioitten läksy: opi kärsimään. Sinun täytyy tietää mitä helvetti on. Sinun täytyy astua inhimilliseen tuskaan ja ottaa päällesi maailman karma. Sinun täytyy tuntea kärsimyksiä. Miksi pakenet? Saat paeta niin kauan kuin voit mutta kuka voi ikuisesti paeta? Kuoleman portilla seisoo kuoleman jumala ja sanoo: Terve tuloa kuoleman valtakuntaan. Nyt minä sinua tuomiolle vaadin. Ja ihminen syöstään helvettiin.

Kärsimyksessä piilevä salaisuus on siinä että se voitetaan. Kun ihminen siunaa kärsimyksen ja tuskan sanoen: tee minulle mitä voit, minä kärsin kaikesta sydämeistäni, nousee hän kärsimyksen yläpuolelle. Olen monta kertaa sanonut, että tämä on mainio keino esim. sairauden voittamiseksi. Kun ihminen sairastuu, hän hätääntyy, mutta niin ei pidä tehdä. Sanokoon hän ennemmin: nyt tarjoutuu tilaisuus pieneen kärsimykseen. Ole tervetullut. Tällä on sairaus henkisesti voitettu. Voima on otettu pois sairaudelta. Se hätääntyy, käy araksi ja pian jättää ihmisen. Tällä en tarkota, ettei pitäisi luvallisoin keinoin parantaa ruumistaan. Luonnon työtä on autettava, mutta suurin apu on juuri mielentilassa.

Toinen läksy vähemmissä mysterioissa on taivaan

läksy. Kuinka me voimme päästä taivaaseen? Kuinka me voimme olla onnellisia ja saavuttaa personallisen autuuden? Miten voimme tuntea voimaa ja iloa ja saada loistavan personallisuuden? Me voimme tulla onnelliseksi vaan yhdellä tavalla: rakastamalla, rakastamalla sitä, jota rakastamme, joko henkilöä tai asiaa. Tämä niin yksinkertaiselta näyttävä tehtävä on sekin suuri salaisuus. Ei tarvitse ajatella muuta kuin inhimillistä elämää ymmärtääksemme sen. Nuoruudessaan rakastaa joku henkilö sanokaamme vaikka jälleensyntymisaatetta, mutta myöhemmin hän ei sitä enää jaksa rakastaa. Kuitenkin hän huomaa, että sydämeen on jäänyt pieni lukkarin rakkaus, vaikka hän onkin kylmennyt ja nauranut sille, ja aina kun hän tahtoo ratkaista jotain elämänkysymystä, niin jälleensyntymisaate takana kuiskaa: niinhän se ratkaistaan.

Kun näin teemme emme ole rakastaneetkaan sitä ketä luulimme rakastavamme. Rakkaus ei ole lammikon seisovaa vettä, vaan se on puron juoksevaa vettä. Rakkaus aina vaatii meitä rakastamaan. Me sanomme rakastavamme mutta emme tee mitään sen puolesta. Rakkaus on siinä, että alati teemme jotain rakastetun puolesta.

Kaksi ihmistä rakastavat toisiaan, menevät esim. naimisiin. He kulkevat käsikkäin elämän jokapäiväisissä oloissa. Sitten hämmästyvät, kun huomaavat etteivät enää rakasta toisiaan. Sydän sanoo, että he rakastivat toisiaan ja he tietävät että rakkaus on, mutta jokapäiväisessä elämässä he epäilevät toisiaan. Voivatpa tuskastua niin että tuntevat vihaa toisiaan kohtaan. Tämä johtuu siitä etteivät rakastaneetkaan sitä ketä rakastivat, sillä rakkaus vaatii alati tekemään jotain rakastetun puolesta. Jos odotamme teosofisilta opeilta viisautta tai toiselta ihmiseltä iloa ja sydämeemme kasvaa vaatimus että ainakin tuon täytyy jotain tehdä puolestani, silloin emme osanneet rakastaa, ja enkeli paratiisin portilla kohottaa

miekkaansa ja ajaa meidät pois onnen maasta. Sinne ei saa tulla kuin se, joka rakastaa.

On taiteilijoita, jotka sanovat: rakkaus on kaikkein syvin onnen lähde. He ovat joutuneet tekemisiin pienempien mysterioitten kanssa. Kun osaamme kärsiä mielellämme, silloin voitamme helvetin ja kuoleman jälkeen astumme sen läpi. Kun olemme puhdistaneet sydämemme ja osaamme rakastaa, olemme avanneet taivaan portit ja astumme sinne elämän aikana ja kuoleman jälkeen.

Kas tuossa ihminen, joka on oppinut rakastamaan ja käynyt läpi taivaan ja helvetin! Hänen sielunsa on puhdistunut ja vahvistunut ja hän on tullut aivankuin uudella tavalla kolminaismaailman kansalaiseksi. Ei tarvitsisi muuta kuin, että hänen silmänsä menisivät auki, niin hän voisi itsetietoisesti tehdä työtä näkymättömissä maailmoissa ja totisesti: koska hän on voinut elää pienemmät mysteriot, vedetään hänen silmiensä edestä harso pois ja hän tulee suurempaan mysteriokouluun, jossa kuoleman valta voitetaan ja ratkaistaan ikuisen elämän arvotus.

P. E.

Muistiinpanot esitelmästä tehnyt H. R.